תורה אור

בהסגר שני מר סבר בכהן תליא מילתא אי טהור אמר ליה טהור ואי טמא שתיק ומר סבר לטהרו או לטמאו כתיב אמר מר רבי נראין דברי רבי יוסי במוחלט ודברי ר' מאיר במוסגר והתניא איפכא? תנאי היא אליבא דרבי: מר סבר צוותא דעלמא עדיף ליה ומר סבר צוותא דאשתו עדיפא ליה, למימרא דמוחלט מותר בתשמיש המטה? אין והתניא *וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים שיהא אסור בתשמיש המטה ואין אהלו אלא אשתו שנאמר לך אמור להם שובו לכם לאהליכם א] ר' יהודה אומ' שבעת ימים יספרו לו *ימי ספירו ולא ימי חלוטו ר' יוסי בר' יהודה אומר ז' ימי ספירו ק"ו לימי חלוטו וא"ר חייא דנתי לפני רבי לימדתנו רבינו: יותם לא היה לו לעוזיהו אלא בימי חלוטו אמר לו אף אני כך אמרתי, במאי קמיפלגי ר' יוסי בר' יהודה סבר גלי רחמנא בימי ספירו וכ"ש בימי חלוטו ומר סבר *מאי דגלי גלי ומאי דלא גלי לא גלי; למימרא דבכהן תליא מילתא? אין והתניא וביום הראות בו יש יום שאתה רואה בו ויש יום שאי אתה רואה בו מכאן אמרו *חתן שנולד בו נגע נותנין לו ז' ימי המשתה לו ולביתו ולכסותו וכן ברגל נותנין לו שבעת ימי הרגל דברי רבי יהודה א] ר' אומר אינו צריך הרי הוא אומר וצוה הכהן ופנו את הבית אם ממתינים לו לדבר הרשות כל שכן לדבר מצוה מאי בינייהו? אמר אביי משמעות דורשין איכא בינייהו ורבא אמר דבר הרשות איכא בינייהו ורבי יהודה: מהתם לא גמרינן דחידוש הוא

דהא

לטהרו או לטמאו כתיב · בפ' בתרא דנזיר (דף סה: ושם) דריש מיניה פתח הכתוב בטהרה תחילה גבי ספק שער לבן קודם לבהרת והתם דריש מדכתיב לטהרו ברישא והכא דריש מגופיה דקרא : **ה"ג** בתורת כהנים שבעת ימים ימי ספירו וכו' · ואגב שנכתב (א) בפסוק בתר ואחרי טהרתו וגו' כתבוהו כאן :

יותם לא היה לו לעוזיהו אלא בימי חלוטו · פירש הר"ר קלונימוס דכתיב (ישעיה ז) ובעוד ששים וחמש שנה יחת אפרים מעם והיינו מנבואת עמוס דאע"פ שישעיה אמרה וישעיה נתנבא בשעה שנתנגע עוזיהו כדמוכח קרא שהיה רעש ע"י שרעשו עליונים לשורפו ותחתונים לבלעו הוא מוכח לנבואת עמוס שנתנבא שנתים לפני הרעש וישראל גלה יגלה מעל אדמתו (עמוס ז) שאז נגזרה גזירה וכמה יש עד גלות הושע בן אלה שהיה בשנת שש לחזקיהו חשבונו ס"ה שנים ב' שנים קודם נגעו וכ"ה דנגעו דעוזיהו נתנגע כ"ה שנים לפני מותו וי"ו דיותם ושש עשרה דאחז ושש לחזקיה היה הגלות הרי ס"ה שנים ויותם בן כ"ה שנים כשמלך וא"כ היה עיבורו בימי חלוטו מכל מקום אין ר' יוסי בר' יהודה מוקשה די"ל דנתנגע בסוף השנה ועיבורו היתה בתחילת השנה ובפי' נביאים פרש"י חשבון זה וכן מוכיח בסדר עולם ומאחר שזה אמת נמצא שצריך ליישב והלא עוזיהו וירבעם מלכו כאחת דהא ירבעם מלך מ"א שנה וא"כ כשמת היה מ"א למלכות עוזיהו והכתוב אומר בשנת שלשים ושמנה לעזריה מלך יהודה מלך זכריה בן ירבעם וא"כ חסר ג' שנים וי"ל דמלך ג' שנים בחיי אביו וכן הגיה במקצת פירושים דהכי הוה מעשה דזכריה מלך בחיי ירבעם אביו ג' שנים :

מאי דלא גלי לא גלי · יש מקשין למה אין רבי דורש ק"ו הא אדם דן ק"ו מעצמו *) ושמא יש בס פירכא או שמא מצורע חידוש הוא א"כ ז' ימים משמע מיעוט לאפוקי ימי חלוטו ואידך דמצטריך לגופיה מיהו (ב) מדכתיב ביה לו שמע מינה למעוטי : ב] **ויש** יום שאי אתה רואה בו · תימה לר"מ למה אינו רואה להקל ועוד למאי דפי' רבינו יצחק דלכולי עלמא בתחילת הסגר רואין להקל לעולם יכול לראות ועוד ופינו את הבית עד שיראו למה טורח לפנות שמא ימצא טהור :

משמעות דורשין איכא בינייהו · ר' דורש מופינו וביום אצטריך למידרש ביום ולא בלילה כדלקמן וי"ו לא משמע ליה ור' יהודה דורש מוביום אבל ופינו את הבית שמא אצטריך לרבי יהודה אפי' אבילי קש ואבילי עצים כדתנן בנגעים (פ' י"ב מ"ה) לרבי יהודה :

דבר הרשות איכא בינייהו · דרבי יהודה סבר חידוש הוא ואין ללמוד הימנה שאר המתנות ומביום הראות בו לא משמע אלא המתנה דמצוה דמשמע דתלוי הדבר בקביעת היום כגון רגל והוא הדין לחתן ורבי סבר לרבות נמי המתנה שאינה מצוה וגמרינן שפיר להמתנה מופינו כל דבר הרשות בבית לא פליגי דהא בהדיא כתיב ופינו את הבית אלא דבר הרשות דגופיה איכא בינייהו ואין נראה לפרש שאר דברי רשות כגון אבילי קש ופליגי בבתים ג] דלרבי יהודה דאמר חידוש הוא לא ילפינן :

*) [כדאיתא נדה יט:]

דהא

בהסגר שני · דאי מטמא ליה מחליט ליה בטומאה חמורה ומצער ליה : **מר** · ר"מ דאמר רואה להקל לטהר אבל לא לטמא : **סבר בכהן תלא רחמנא** · דאי מטמא ליה הוי טמא ואי לא בעי מטמא ליה לא הוי טמא והכי חזי ליה להקל אבל לא להחמיר דאי חזי ליה דהוי טמא לא לימא ליה כלום ולא הוי טמא : **ומר** · ר' יוסי דאמר לא להקל: **סבר לטהרו ולטמאו כתיב** · דכי חזי ליה כהן דטמא לא מצי למשתק ודלמא הוי טמא ונמצא מצערו שמטמאו במועד : **והא תניא איפכא** · דברי ר"מ במוחלט ודברי ר' יוסי במוסגר : **מר סבר צוותא דאשתו עדיף ליה** · והכי חזי ליה במועד בהסגר שני (א) דאי מטהרו משמחו ואפי' מטמא ליה ומחליט ליה ומשדר ליה חוץ מג' מחנות ולית ליה צוותא דאיכפי דעלמא אפ"ה לית ליה צערא דהא אית ליה צוותא דאשתו ומותר הוא באשתו להתיחד עמה בימי חלוטו ודברי ר' יוסי במוחלט דאפי' מטהר ליה דאע"ג דשרי ליה למחנה ישראל אית ליה צערא דלית ליה צוותא דאשתו דאסור הוא דכיון דמטהר ליה מחלוטו מיבעי ליה למימני שבע ימי ספירו ובימי ספירו אסור בתשמיש המטה דכתיב "וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים" ואהלו זו אשתו דכתיב "שובו לכם לאהליכם": **ומר סבר צוותא דעלמא עדיף ליה** · הכי תנא דאמר א"כ כראין דברי ר"מ במוחלט ודברי ר' יוסי במוסגר סבר צוותא דעלמא עדיף ליה והכי חזי בימי חלוטו דאי משמחו לא הכמתא יותר מדמעיקרא ואי מטהר משמחו דאית ליה צוותא דעלמא אף על גב דאסור בתשמיש המטה צוותא דעלמא עדיף ליה ודברי רבי יוסי במוסגר דלא חזי ליה דלמא מטמא ליה חוץ לג' מחנות ולית ליה צוותא דעלמא ומצער ליה : **ימי ספירו** · אסור בתשמיש המטה ולא ימי חלוטו : **יותם לא היה לעוזיהו אלא בימי חלוטו** · כלומר לא נתעברה אמו דיותם אלא בימי חלוטו דעוזיהו היה מצורע ולא נזקק לאשתו בימי ספירו אלא בימי חלוטו: **אף אני כך אמרתי** · דמצורע מותר בתשמיש המטה דוישב מחוץ לאהלו "בימי ספירו כתיב : **ורבי סבר מאי דגלי גלי** · להכי אמרי' ימי ספירו ולא ימי חלוטו : **למימרא דבכהן תליא מילתא** · פריך בין לר"מ בין לרבי יוסי דר"מ אומר בהדיא אי טמא שתיק ורבי יוסי קאמר אין רואין כלל מכלל דרבי יוסי סבר אי לא בעי לא חזי ליה ולא הוי טמא : **נותנין לו ז' ימי המשתה** · דלא חזי ליה דלמא מטמא ליה : **ולכסותו** · אם נראה הנגע בכסותו : **אם ממתינין לדבר הרשות** · הרי ממתינין לו שאין מטמאין עד שמפנה כל הכלים שבבית ולפי' מינה דבטומאה דגופיה נמי ממתין לדבר הרשות דומיא דהכא כיון דאשכחן דבטומאה דגופיה ממתינין לו לדבר הרשות כ"ש דממתינין לו לדבר מצוה כגון חתן וברגל : **משמעות דורשין** · דמר דריש מהאי קרא ומר דריש מהאי קרא : **דבר הרשות איכא בינייהו** · דרבי יהודה דמפיק "מביום הראות בו" ומכאן אמרו חתן ורגל דהיינו מצוה ממתינין לו אבל לדבר הרשות אין ממתינין לו בטומאה דגופיה ורבי סבר דבדבר רשות נמי ממתינין לו כדאמרי' לעיל דרבי יליף טומאה דגופיה להמתין לו מטומאה דביתו : **לא גמרינן** · דהוי חידוש ומחידוש לא ילפינן דכל היכא דאיכא חידוש אין לך דבר בו אלא חידושו :

דהא

עין משפט נר מצוה

סח א מיי' פ"י מהל' טומאת צרעת הל' ו סמג עשין רלה :

סט ב מיי' פ"ט שם הלכה ח ·

◆

רבינו חננאל

אי טהור א"ל טהור אי טמא שתיק דבמילתא דכהן תליא מילתא ועד שאמר טמא בחזקה קאי ואמר ר' נראין דברי ר' יוסי שאמר אין רואין כלל במוחלט והתניא איפכא נראין דברי ר' מאיר במוחלט ודברי ר' יוסי במוסגר ופרקינן תרי תנאי ואליבא דרבי. האי תנא דתני אמר רבי נראין דברי רבי מאיר במוחלט שרואין סבר דלמא אחזי ליה לטהרו וצוותא דעלמא עדיפא ליה מצוותא דאשתו והאי תנא דתני אמר ר' נראין דברי ר' יוסי במוחלט סבר אי חזי ליה טהרה מצריכו לספירת שבעה ואוסרו באשתו שהיה מותר בה כל ימי חלוטו וצוותא דאשתו עדיפא ליה מצוותא דעלמא לפיכך קתני נראין דברי ר' יוסי דאמר אין רואין במוחלט כו' ואמרינן למימרא דר' סבר מוחלט מותר באשתו · ואמר הין · והתניא דרבי סבר המוחלט מותר באשתו דתניא וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים שיהא כמנודה וכאבל שאסור בתשמיש המטה ואין אהלו אלא אשתו כדכתיב שובו לכם לאהליכם בז' ימי ספרו ולא בז' ימי חלוטו דברי דבי ורבי יוסי אומר *) דנתי לפני ר' לימדתנו רבינו יותם לא היה לעוזיהו אלא בימי חלוטו א"ל אף אני אומר כן כי בימי חלוטו מותר הוא ואינו אסור בתשמיש המטה אלא בימי ספרו ולא אמרינן ק"ו אלא בימי ספרו דגלי רחמנא ביה איסורא אסיר אבל חלוט דלא גלי ביה רחמנא איסורא שרי · למימרא דבדיבורא דכהן תליא מילתא דכתיב וביום הראות בו בשר חי יטמא ומה ת"ל וביום לימא ובהראות בו יטמא וביום למה לי אלא יש יום שאתה רואה ויש יום שאי אתה רואה מכאן אמרו חתן שנולד בו נגע נותנין לו ז' ימי המשתה ולאיצטליתו ולכסותו וכן ברגל נותנין לו כל ימי הרגל דברי רבי ר' יוסי אומר אינו צריך הרי הוא אומר וצוה הכהן ופנו את הבית אם ממתינין לו לפנות את כליו שהוא דבר הרשות ק"ו שממתינין לו בימי חתונתו ובימי הרגל שמצוה לשמוח בהן. ור' יהודה מצוה **) בכהן לא גמרי' דחדיש הוא דהא עצים ואבנים בעלמא לא מיטמו והכא מיטמו בנגעים הלכך חדוש הוא ומחדושא לא גמרינן ופשוטה היא .

מסורת הש"ס

לקמן טו:

[תוספתא נגעים פ"ח]

[זבחים ז: יד: מנחות כב:]

נגעים פ"ג מ"ב [בכורות לד:]

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ה"ג כו' ואגב שנכתב בפרק בתרא ואחרי טהרתו. נ"ב פירוש דהאי קרא דיחזקאל שבעת ימים יספרו לו מיירי אם נצטרע כדמוכח בפרק בתרא דף ע"ו מפרש"י והתוס' בהדיא לשם מ"מ לא היה צריך להאי דמויישב מחוץ לאהלו גרידא דרישימי ספירו ולא ימי חלוטו אלא אגב דמייתי להאי קרא בפ' בתרא כתבוהו כאן: (ב) ד"ה מאי כו' מדכתיב ביה לו. נ"ב עיין בספרי דדרשינן לו משמע ימי ספירו ולא ימי חלוטו :

תת נושא
מוחלט - מהו בתשמיש המטה

נושא
הא דאמרינן דבכהן תליא מילתא בזמן קביעת נגעים - (דבר נחוב מבורר) האם זה מאבק לזמני מצוה (כגון לא לטמאות חתן או לפני הרגל) - או - גם לדברי רשות הכהן יכול לקבוע (כלו' לשתוק כדי שלא יטמא)
מגנה
רבי יהודה / רבי

---

*) גי' רבינו צ"ע לכאורה ואולי דטס"ה וצ"ל דברי ר' ר' יוסי בר"י אומר בימי ספירו ק"ו לימי חלוטו וא"ר חייא דנתי וכו'. **) אולי צ"ל מצוה מכלים לא גמרינן .

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' רבי אומר אינו צריך כו'. נ"ב ותימה דבסמוך קאמרינן אליבא דרבא ורבי אומר איצטריך וכו' וא"כ מאי אינו צריך דקאמר הכא ונע"ג וי"ל דכוונת הברייתא דא"צ לקרא לדבר מצוה וה"ל רק לכתוב לדבר הרשות דגופיה וכ"ש לדבר מצוה דגופיה והוי כמילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא וכמ"ש תוס' בדף הסמוך בד"ה נפקא ליה וכו' יעוש"ה ועפ"ז מיושב מה שתמה מהרש"א שם על דבריהם כנלע"ד ודוק היטב : ב] תוס' ד"ה יש יום שאי אתה רואה בו. עיין על דבריהם במשנה למלך פ"ז מהלכות יו"ט הלכה ע"ז : ג] ד"ה דבר הרשות איכא בינייהו כו' דלר' יהודה דאמר חידוש הוא לא ילפינן. ·עיין קרבן אהרן פ' תזריע דף קל"ח :

הגהות מהר"י לנדא

א] גמ' רבי יהודה אומר שבעת ימים יספרו לו. צ"ל רבי אומר וכן הוא בתורת כהנים ועיין במס' חולין דף קמא ע"א ודו"ק :